

dustri af denne Beskaffenhed kun kan komme frem i tærbefolkede Egne, og særlig i Nærheden af Byer, men jeg vil sige det ærede Medlem, at vi, der leve i Byerne, ere dog ogsaa Mennesker. Der er en stor Arbejderbefolkning der, som ogsaa skal leve, og som det er godt, om vi kunne faae til at leve rundelig, saa at den ikke falder det Of-sentlige til Byrde. Befolkningen i Byerne er i de senere Aar i stærk Aftagen, og det er vist overordentlig tvivlsomt, om der i Længden vil være Arbejde nok for de mange Arme, naar man ikke netop ved den Slags Industri, som her er Tale om, søger at staae dem Beskæftigelse. Jeg maa i Modsetning til det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valokreds (Th. Nielsen) fremhæve, at man ikke ved denne Industri staaer Noget, der paa nogen Maade kan stilles lige med Arbejderbefolkningen i Almindelighed, thi Beskaffenheden af det Arbejde, som i denne Industri udfordres af Befolkningen, er for det Første om Sommeren aldeles det samme, som ellers udfordres af Agerbrugere, og for det Andet om Vinteren et Arbejde, som er sundt, og som ikke blot Mænd, men ogsaa Kvinder og Børn kunne anvendes til, hvad som bekendt ikke med Gælds kan ske i mange andre Grene af Industrien.

Winther: Det er mig hjært, at jeg i sin Tid stemte imod det Lovforslag, som blev til Lov af 3die Mai 1873. Jeg gjorde det af flere Grunde, men jeg skal her kun gjentage to af disse. Den ene var den, at det forekom mig, at det var urigtigt at lægge Gindringer imod den frie Hæveringsdrift her i Landet, naar ikke Almenvellet ligefrem krævede det. Der er Erfaring fra andre Lande for, at man har havt Told paa Sukker, og dog har tilladt Sukkerroedyrkingen og Oprettelsen af Fabrikker til at tilvirke Roesukker, uden fra Begyndelsen af at beskaffe denne Industri, men her har man derimod, som man siger, taget Hatten af, før man ser Manden. Man lod, som om man vidste, at det Sukker, der vilde blive produceret af disse Fabrikker, vilde komme til at staae vor Indtægt af Sukkertolden paa en saadan Maade, at Almenvellet vilde lide derunder. Man fremhævede ved Siden deraf, at der var en vis Landsdel, som særlig vilde komme til at lide, hvis vi gik ind paa, at Sukkerroedyrkingen blev fri, og denne Landsdel var Vestindien. Jeg tilloob mig dengang at gjøre opmærksom paa, at Vestindien, navnlig efter hvad der var passeret der, maatte ligge os lidt mindre paa Hjerte end det egentlige Danmark, men Loven blev vedtagen, og Vestindien blev begunstiget. Vestindien er nu iøvrigt ogsaa bleven begunstiget ved senere Lovgivelser; man har ligesom ikke kunnet begunstige Vestindien nok. Jeg veed ikke, om det er for Vestindiens Skyld eller for visse Folks Skyld, som bo her i Hovedstaden, som staa i nær Forbindelse med Vestindien, og som ere Matadorer. Det skal jeg lade staa hen; Enhver

kan jo have sine Tanker derom og tænke, hvad han vil; jeg tillader mig at have mine Tanker om dette Forhold, og Tanker ere jo tolfri. Det har imidlertid ikke vist sig, at der var nogen Fare for Almenvellet; hvis man tilloob, at saadanne Fabrikker opstod, og derfor skulde man ikke have indskrænket den frie Hæveringsdrift her i Landet. Min anden Grund var den, at man ved at vedtage den omtalte Lov gjorde det vanskeligt at komme bort fra den høje Beskatning, som uretfærdig hviler paa Sukker under Navn af Krigstold. Man har gjort sig megen Meilighed for, at der skulde komme lige saa Meget ind i Statskassen ved Sukkertoldbeskatningen, som der kom forud for Loven af 1873; man har været bange for, at vi skulde miste Noget af den Indtægt, der kom ind ved Krigstoldskatten. Det forekommer mig at være besynderligt fra deres Side, som anerkjende, at det er uretfærdigt at lægge en stor Skat paa Brugeren, og at man derimod bør se at komme til en anden Skatte-maade, der bedre træffer dem, som have Raad til at betale. Hvorfor vil man, naar man har denne Erfkjendelse, række Haand til at opretholde denne Beskatning i sin fulde Udstrækning, som navnlig med Hensyn til denne Artikel er dobbelt tung, fordi Tolden paa Sukker hviler paa en ligefrem Uretfærdighed, idet man med klar Bevidsthed har beskattet denne Artikel i højere Grad, end den burde være efter det System, hvorefter man ellers har lagt Told paa de forskellige Produkter? Man satte dem nemlig paa een gang i en Skat, som svarede til den formodede indbyrdes Værdi, de forskellige Gjenstande have. Loven af 1873 forekom mig at være en Selvmodsigelse, men jeg sagde mig ogsaa fri for den og stemte imod den. Nu er netop det slet, som jeg tænkte mig og omtalte dengang, da Loven blev vedtagen. Jeg sagde: Nu paalægger man denne Skat, og der er da Nogle, som alligevel gaa ind paa at anlægge disse Fabrikker i deres Begejstring for at gaae Fædrelandet ved den Udsvilling i Landbruget, hvorpaa de haabe; man lader dem regne feil, og naar Fabrikkerne have bestaaet i nogen Tid, viser det sig, at de ikke kunne balancere. Dette udtalte jeg dengang, og hvad er nu slet? Netop dette, og derfor er det foreliggende Lovforslag kommet frem. Nu skal man søge at lappe paa de uheldige Forhold, der ere tilveiebragte ved Loven af 3die Mai 1873. Det forekommer mig, at det ene rigtige Skridt, som kunde gjøres, var, at man fremkom med et Lovforslag, der gik ud paa at hæve Loven af 3die Mai 1873, hvilket var meget sundere og naturligere, og at man da lod de Fabrikker, som havde arbejdet, fordi de troede at kunne gjøre gode Affærer, for Fremtiden arbejde frit ligesom alle andre Forretninger, og tage Skade for Hjemgjæld med Hensyn til Fortiden. Det vilde forekomme mig at være det Simple og Naturlige, og at ville svare til de Grundsætninger, som dette Thing med god Grund